

ΥΑ 77602/2021 (Β' 3391)

**ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ:
ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Σημείωση: Το παρόν αποτελεί ενοποιημένο κείμενο των ΥΑ 118558/2021 (Β'5075), 89285/2022 (Β' 4956), 4108/2023 (Β'224), 70662/2023 (Β'4960), 5984/2024 (Β' 2085), 10863/2024 (Β' 5212) και 175468/2025 (Β' 5439) προς διευκόλυνση των φορέων.

**ΠΡΟΣΟΧΗ! ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΣΤΟ
ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ.**

Άρθρο 1

**Στόχος Προγράμματος, περιοχή παρέμβασης,
διάρκεια και προϋπολογισμός**

1. Στόχος του Προγράμματος είναι να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά επείγουσες και απρόβλεπτες ανάγκες και να αξιοποιηθούν αναπτυξιακές ευκαιρίες που προκύπτουν κατά την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας σε συνέχεια της υλοποίησης των τριών προγραμμάτων προσαρμογής και των περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας του ιού SARS COV- 2.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα δύναται να καλύψει ανάγκες προσαρμογής των εθνικών πολιτικών σε επείγουσες εξωγενείς απαιτήσεις, αντιμετώπισης εκτάκτων οικονομικών, υγειονομικών και άλλων αναγκών, καθώς και κάθε άλλη τεκμηριωμένη περίπτωση αντιμετώπισης κοινωνικών, οικονομικών ή περιβαλλοντικών προβλημάτων οξείας φύσεως.

2. Η περιοχή παρέμβασης του Προγράμματος είναι ολόκληρη η επικράτεια.

3. Η συνολική διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος είναι η περίοδος 2021 - 2025.

4. Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 315.800.000 €.

5. Ο προϋπολογισμός επιμερίζεται σε άξονες προτεραιότητας του ΕΠΑ 2021 - 2025 και παρακολουθείται από δείκτες εκρών του ΕΠΑ σύμφωνα με την πορεία υλοποίησης του προγράμματος.

6. Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) του Προγράμματος ορίζεται η Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Στις Υπηρεσίες Διαχείρισης των Τομεακών ή Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης του ΕΠΑ που έχουν οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 132 του ν. 4635/2019 (εφεξής «Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης»), εκχωρούνται οι αρμοδιότητες διαχείρισης του άρθρου 4, καθώς και πόροι του Προγράμματος σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής Συντονισμού που προβλέπονται στο άρθρο 2.

Άρθρο 2

Σύσταση και αρμοδιότητες της Επιτροπής Συντονισμού

1. Για την εφαρμογή του ειδικού Προγράμματος, συστήνεται Επιτροπή Συντονισμού (ΕΠΣΥ).

2. Η ΕΠΣΥ αποτελείται από:

- I. τον/την Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ως πρόεδρο,
- II. τον/την Γενικό/ή Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ως μέλος,
- III. τον/την Γενικό/ή Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ως μέλος.

Τον/Την Πρόεδρο αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματος ο/η Γενικός/ή Γραμματέας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Τα μέλη του ΕΠΣΥ αναπληρώνονται από νόμιμα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μόνο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός τους, με έγγραφη γνωστοποίηση του ονόματος του αναπληρωτή στον πρόεδρο της ΕΠΣΥ.

3. Το έργο της ΕΠΣΥ υποστηρίζεται διοικητικά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.).

4. Οι αρμοδιότητες της ΕΠΣΥ είναι:

- α. Η αξιολόγηση της συμβατότητας προτεινόμενου έργου και δράσης, με τους στόχους του Προγράμματος,

β. η απόφαση για την ένταξη έργου στο Πρόγραμμα, όπου ορίζεται ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του έργου, η κατανομή - εκχώρηση πόρων του Προγράμματος για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου, ο άξονας προτεραιότητας στον οποίο εντάσσεται το έργο, και τυχόν άλλοι ειδικοί όροι ένταξης.

γ. Η απόφαση για την τροποποίηση ενταγμένου έργου στο Πρόγραμμα, στην περ. δ, της παρ. 2 του άρθρου 3,

δ. η απόφαση για απένταξη έργου από το Πρόγραμμα για τους λόγους που προβλέπονται στην παρούσα ή στην υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442), όπως ισχύει (εφεξής «ΣΔΕ ΕΠΑ»), κατόπιν εισήγησης της Δι.Δι.Ε.Π ή/και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης,

ε. η απόφαση για τον ορισμό και κατανομή πόρων στους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης για τα έργα που ήταν ενταγμένα στο Πρόγραμμα κατά την έκδοση της παρούσας, σύμφωνα με τις προβλέψεις το άρθρου 10,

στ. η δημοσιοποίηση, ενημέρωση και προβολή του Προγράμματος σε εθνικό επίπεδο.

5. Η ΕΠΣΥ συγκαλείται τουλάχιστον μία (1) φορά το χρόνο με απόφαση του Προέδρου της. Επείγοντα θέματα, μπορούν να προταθούν από τον Πρόεδρο στα μέλη της ΕΠΣΥ και με τη γραπτή διαδικασία. Οι αποφάσεις της ΕΠΣΥ λαμβάνονται με ομοφωνία.

6. Η ΕΠΣΥ κατά τις συνεδριάσεις της μπορεί να προσκαλεί εκπροσώπους των φορέων των προτάσεων και άλλων φορέων εφόσον απαιτείται. Των συνεδριάσεων της ΕΠΣΥ μπορεί να προηγούνται προπαρασκευαστικές συσκέψεις της Δι.Δι.Ε.Π. με τους αρμόδιους φορείς υλοποίησης.

7. Η Δι.Δι.Ε.Π. διανέμει (ηλεκτρονικά) τις αποφάσεις της συνεδρίασης της ΕΠΣΥ εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της συνεδρίασης στους συμμετέχοντες.

Άρθρο 3

Αρμοδιότητες Δι.Δι.Ε.Π

Η Δι.Δι.Ε.Π., μεριμνά για τα κάτωθι:

- α. Την υποστήριξη των εργασιών της ΕΠΣΥ, με την παροχή γραμματειακής υποστήριξης, την προετοιμασία των θεμάτων ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων και την τήρηση των πρακτικών.
- β. Τη συγκέντρωση αιτημάτων για ένταξη έργων στο Πρόγραμμα, οι οποίες περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστο συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου του έργου, τον σχεδιασμό των υποέργων/παραδοτέων, το προτεινόμενο σχήμα υλοποίησης του έργου (Κύριο έργο, Φορέα Υλοποίησης (Δικαιούχο), Φορέα Χρηματοδότησης), τον προτεινόμενο προϋπολογισμό, τις κατηγορίες δαπανών, τον προτεινόμενο άξονα προτεραιότητας και δείκτη εκροών και τυχόν ειδικότερα θέματα.
- γ. Τη διαβίβαση των αιτημάτων ένταξης έργου στην ΕΠΣΥ.
- δ. Τη συγκέντρωση και διαβίβαση στην ΕΠΣΥ αιτημάτων των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης για τροποποίηση στοιχείων ενταγμένων έργων, εφόσον η τροποποίηση αφορά στο φυσικό αντικείμενο ή στο συνολικό οικονομικό αντικείμενο του έργου σε σχέση με την σε ισχύ απόφαση ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα.
- ε. Την υλοποίηση της απόφασης της ΕΠΣΥ ως προς την αποτύπωση των στοιχείων της αρχικής ή της τροποποίησης της εκχώρησης στο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ), καθώς και κάθε άλλη τεχνικής φύσεως ενέργεια απαιτείται στο ΠΣ ΕΠΑ.
- στ. Τη μέριμνα για την υλοποίηση απόφασης της ΕΠΣΥ αναφορικά με την απένταξη έργου από το Πρόγραμμα από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης.
- ζ. Την παροχή διευκρινίσεων περί εφαρμογής της παρούσας ή του ΣΔΕ ΕΠΑ, όπου απαιτείται.
- η. Την ενημέρωση και τον συντονισμό των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του Προγράμματος.
- θ. Την εισήγηση διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση που διαπιστώσει τη μη συμμόρφωση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης με τους όρους της παρούσας.

Άρθρο 4

Αρμοδιότητες Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης

Οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης αναλαμβάνουν τα κάτωθι:

- α. Την έκδοση ανακοίνωσης πρόθεσης χρηματοδότησης των έργων, σύμφωνα με την απόφαση της ΕΠΣΥ για κατανομή πόρων.
- β. Την παροχή πληροφόρησης και διευκρινίσεων επί του συστήματος διαχείρισης του Προγράμματος προς τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης των δράσεων του, καθώς και την παροχή υποστήριξης προς τους δικαιούχους για την εφαρμογή της παρούσας ή του ΣΔΕ ΕΠΑ, στις περιπτώσεις/διαδικασίες που αυτό εφαρμόζεται.
- γ. Τον έλεγχο της πληρότητας των αιτημάτων για ένταξη των δράσεων στο πρόγραμμα που κατατίθενται από τους δικαιούχους, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης.
- δ. Την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων/δράσεων από τους δικαιούχους, σύμφωνα με το ΣΔΕ ΕΠΑ και το εγχειρίδιο διαδικασιών του ΣΔΕ, με την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων της παρούσας.
- ε. Την έγκαιρη ενημέρωση της Δι.Δι.Ε.Π όταν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση του Δικαιούχου με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης έργων της παρούσας ή του ΠΔΕ ή τους γενικούς ή ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης, κατά το στάδιο της παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης ή στο πλαίσιο επαλήθευσης και ελέγχου του έργου σύμφωνα με το ΣΔΕ ΕΠΑ.
- στ. Την ενημέρωση και τον συντονισμό των ενεργειών των φορέων υλοποίησης (καθώς και των εμπλεκόμενων αρχών) στην υλοποίηση των έργων ευθύνης στο πλαίσιο του Προγράμματος.
- ζ. Την διαβίβαση στην Δι.Δι.Ε.Π εισήγησης επί αιτήματος τροποποίησης του έργου.

Άρθρο 5

Διαδικασία υποβολής και ένταξης έργων στο Πρόγραμμα

1. Σε συνέχεια απόφασης της ΕΠΣΥ για την ένταξη έργου/ων στο Πρόγραμμα και των οδηγιών της Δι.Δι.Ε.Π, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης εκδίδει Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης. Στην ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης περιγράφονται οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών, οι δικαιούχοι των έργων, ο διαθέσιμος προϋπολογισμός, και τυχόν ειδικότερα κριτήρια ή όροι για την επιλεξιμότητα και την ένταξη των προτάσεων στο Πρόγραμμα.

2. Στο Πρόγραμμα μπορούν να εντάσσονται και έργα τα οποία είναι ήδη εγγεγραμμένα στο εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), μετά από απόφαση της ΕΠΣΥ.

3. Η πρόταση των Φορέων Υλοποίησης (Δικαιούχων) συνοδεύεται υποχρεωτικά από:
α) Τεχνικό Δελτίο Έργου, στο οποίο να τεκμηριώνεται η ανάγκη χρηματοδότησης των δράσεων αυτών από το Πρόγραμμα.

β) Θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης της δράσης.

γ) Έγγραφο από αρμόδια υπηρεσία ότι το έργο δεν εμπίπτει στους περιορισμούς περί κρατικών ενισχύσεων.

δ) Βεβαίωση ότι το έργο δεν χρηματοδοτείται από άλλο πρόγραμμα.

ε) Βεβαίωση της αρμόδιας ή των αρμόδιων Ειδικών Υπηρεσιών ότι η προτεινόμενη δράση δεν μπορεί να συγχρηματοδοτηθεί από Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

4. Οι αποφάσεις ένταξης των έργων, οι τροποποιήσεις αυτών καθώς και οι αποφάσεις απένταξης έργων στο Πρόγραμμα εκδίδονται από τον Πρόεδρο της ΕΠΣΥ έως την έκδοση της παρούσας. Κατόπιν έκδοσης της παρούσας, ο νόμιμος εκπρόσωπος του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (Υπουργός ή Περιφερειάρχης) εκδίδει τις αποφάσεις που προβλέπονται στο ΣΔΕ ΕΠΑ κατόπιν σχετικής απόφασης της ΕΠΣΥ, εφόσον απαιτείται.

Άρθρο 6

Εγγραφή των έργων του Προγράμματος στο ΠΔΕ

1. Η απόφαση ένταξης αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής του έργου σε Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.) του Φορέα Χρηματοδότησης.

2. Τα έργα του Προγράμματος εντάσσονται σε Σ.Α. του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ του αρμόδιου Φορέα Χρηματοδότησης.

3. Τα νέα έργα που εντάσσονται με αυτοδίκαιη πρόταση στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), εγγράφονται με πίστωση για το έτος της ένταξης, έως 10% του προϋπολογισμού τους. Η χρηματοδότηση για τα επόμενα έτη γίνεται με ετήσια εγγραφή πιστώσεων στο ΠΔΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 7

Χρηματοδότηση έργων

1. Η διαδικασία χρηματοδότησης των έργων από αμιγώς εθνικούς πόρους του ΠΔΕ, καθορίζεται από το θεσμικό πλαίσιο του ΠΔΕ.
2. Για τα έργα που έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις οι δικαιούχοι υποβάλλουν αίτημα χρηματοδότησης των έργων (κατανομή) με συνημμένα τα απαραίτητα δικαιολογητικά στη ΓΔΟΥ του αρμόδιου Υπουργείου ή στη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας.

Άρθρο 8

Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργων

1. Η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των έργων από του Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης έχει σκοπό να πιστοποιηθεί η τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών, να επιβεβαιωθεί η πρόοδος της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων και να διαπιστωθούν έγκαιρα τυχόν προβλήματα, ώστε να αναληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.
2. Όλα τα έργα του Προγράμματος παρακολουθούνται μέσω του ΠΣ ΕΠΑ με τα δελτία που προβλέπονται στο ΣΔΕ ΕΠΑ και το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ.
3. Για τα έργα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα ισχύουν οι προβλέψεις του ν. 4635/2019 και του ΣΔΕ ΕΠΑ περί ανάληψης νομικών δεσμεύσεων το αργότερο μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες και περί υποβολής αιτήματος παράτασης προκειμένου να μην απενταχθούν.
4. Η Δι.Δι.Ε.Π. δύναται να επικοινωνεί με τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης ή τον Δικαιούχο οποτεδήποτε προκειμένου να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση των έργων, ώστε να διαμορφώσει μία πληρέστερη εικόνα για την πρόοδό τους.

Άρθρο 9

Ενημέρωση της ΕΠΣΥ, έλεγχοι, επιτόπιες επιθεωρήσεις

1. Η Δι.Δι.Ε.Π. στις αρχές κάθε έτους ενημερώνει την ΕΠΣΥ για την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

2. Η ΕΠΣΥ, με βάση την ενημέρωση της Δι.Δι.Ε.Π λαμβάνει μέτρα για την εύρυθμη εξέλιξη της υλοποίησης των έργων του Προγράμματος.

3. Πέραν των θεσμοθετημένων ελέγχων των δαπανών του Δημοσίου, οι Δικαιούχοι εμπίπτουν στο πλαίσιο των ελέγχων της υποπαρ. 2 της παρ. Β του άρθρου 129 του ν. 4635/2019.

Άρθρο 10

Ορισμός Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, εκχώρηση πόρων και αρμοδιοτήτων διαχείρισης για έργα που είναι ενταγμένα στο Πρόγραμμα

1. Κατόπιν έκδοσης της παρούσας και με κριτήριο τον Φορέα Χρηματοδότησης ενταγμένου έργου στο Πρόγραμμα, με απόφαση της ΕΠΣΥ εκχωρούνται πόροι και αρμοδιότητες διαχείρισης στους οικείους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης.

2. Οι πόροι που εκχωρούνται ανέρχονται στο ύψος του προϋπολογισμού ΕΠΑ κατά την έκδοση της παρούσης των έργων που μεταφέρονται στη διαχείριση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

3. Η Δι.Δι.Ε.Π. μεριμνά για τις απαιτούμενες ενέργειες στο ΠΣ ΕΠΑ αναφορικά με τις εκχωρήσεις πόρων και αρμοδιοτήτων διαχείρισης στους οικείους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης, για την πρόσβασή τους στα δελτία που τηρούνται στο ΠΣ ΕΠΑ για τα έργα που αναλαμβάνουν τη διαχείριση, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο διαχειριστικό θέμα προκύπτει.

Άρθρο 11

Τελικές Διατάξεις

Για επί μέρους ζητήματα του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου που δεν ρυθμίζονται με την παρούσα εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 υπουργικής απόφασης «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 - 2025».